

Rogberga Hembygdsförening

Årsberättelse 2011

2

NY BREDARE INFART och EN EK MINDRE

När den stora eken väl var nere märkte man tydligt hur nytt ljus tilläts in på området vid infarten. Här fick man klart för sig hur tung en ekstock kan vara! En märkbar skillnad blev också effekten av den nya vägens öppnande, 31-40:an, och hur markant trafiksituationen förändrades utanför Hembygdsgården. Nu planerar föreningen ny vägvisning från vägen till vår gård. Infarten till gårdsplanen är nu mycket bredare och säkrare.

ÅRSBERÄTTELSE FÖR ROGBERGA HEMBYGDSFÖRENING

Verksamhetsåret 2011/2012

Föreningen har 380 medlemmar 2011/2012

Styrelse under år 2011:

Ordförande: Göran Gundenäs , V.ordf. / Intendent: Lars-Gunnar Johansson

Kassör: Bertil Andersson, Sekreterare: Ingemar Ström , vice sekreterare Cecilia Davidsson

Övriga styrelseledamöter: Kerstin Alfredsson, Gunnel Kannerling, Eskil Folkelid, Vivi-Anne Redblad

Styrelsesuppleanter: Jan-Eric Wilsson, Magnus Karlsson, Ingrid Torkelsson, Birgitta Karlsson, Britt-Marie Klang

Revisorer: Jan-Åke Cederlöf och Karl-Gustav Ljungdal

Revisorsuppleanter: Bengt Malm och Walter Ekblad

Valberedning: Asta Jansson, Ingrid Ragnar (sammankallande) och Astrid Skaar

Styrelsen har haft 13 protokollförda sammanträden under verksamhetsåret 2011/2012.

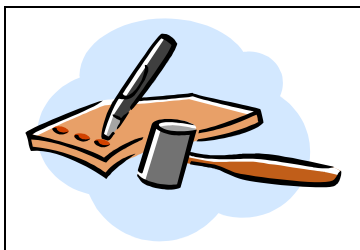
Styrelsen samlad 20110921

Ekonomisk ställning 2011 12 31:

Innestående Swedbank	500 965
Plusgiro	28 863
Kassa	3 699
Summa	533 527
Fastighet Ingaryd 1:3	20 025
Summa tillgångar	553 552

ÅRSMÖTE 110317 i Tenhultsskolan med inlevelsefull medverkan av föreningens egen Musik- och Teatergrupp.

Efter årsmötesförhandlingar med parentation över medlemmar som under verksamhetsåret avlidit bjöds kaffe med hembakat.

HEMBYGDSFÖRBUNDETS årsmöte 110409

besöktes av ordföranden tillsammans med Jan-Erik Wilsson och Vivi-Anne Redblad. Mötet hölls i Jönköping.

”VÅRSTÄDNING” vid Hembygdsgården 110418

Nu ska här städas såväl inom- som utomhus, vana händer ger gården sin omtyckta charm efter en lång, kall vinter. Nu väntar vår och idag verksamhet!

Ett gårdsutrymme mellan loftboden och sädesmagasinet kommer, om planerna går i lås, att bebyggas med en scen varifrån olika aktiviteter skall kunna utföras. I skrivandes stund är den slutliga utformningen av bygget inte beslutad, men markförberedelser är klara och under 2012 kommer hitforslat timmer att kunna bli ett ändamålsenligt och, förhoppningsvis, väl använt nytillskott i byggnadssamlingen.

Teatergruppen spelar Husförhöret

Här planeras den nya scenen att byggas.

100522 Gökotta i Västansjö

En gammal bild
över
Rogbergasjön, i
bakgrunden
Riddersbergs
Gård och
Rogberga kyrka.

samlade morgonpigga föreningsmedlemmar till en härlig naturupplevelse med Kerstin och Kenneth Alfredsson som välvilligt bjudit in till sina domäner i Västansjö.

NATIONALDAGSFIRANDE 110606

Samling vid Västerhäll där programmet tog sin början, därefter flaggparad i tätan för tåget ner till Mickels Plan. Allians Brass gav extra färg, och framför allt, ton åt tillställningen. Ett engagerat högtidstal hölls av Pingstkyrkans Linda Sundman.

Med svenska flaggor i tåten tågas mot Mickelplan.

MIDSOMMARFIRANDE 110624

Midsommarfirandet samlade mycket folk på Hembygdsgården, stången restes och firandet tog vid med barn och vuxna i en härlig blandning av lekar och danser. Folkdanslagets dräkter skänkte vackra inslag av färger i den sköna försommargrönskan.

SLÖJDGLÄDJE på Hembygdsgården pågick från Midsommardagen och ända fram till 29 juli.

LOPPIS var tillgängligt för hugade köpare varje söndag mellan juli och augusti. De sista två veckorna var försäljningen tillgänglig varje dag! En lönsam verksamhet för föreningen, objekt för försäljning mottages tacksamt! Drygt 24.000:- blev loppis-behållningen!

9

”HEMBYGDSCAFÉ” 110801 -110814

”Från ax till limpa” blev en stor succé!

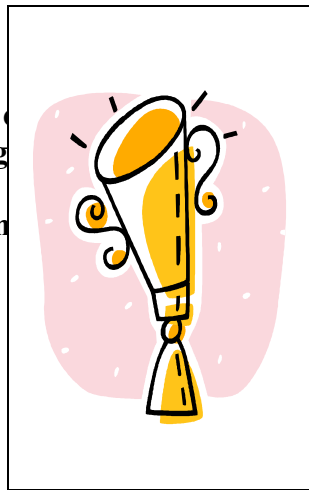
Vivi-Anne, som kom med ideén, Birgitta Gundenäs och Inga Pettersson måste vara stolta över sin skapelse och det uppseende som utställningen rönt! Många hörde av sig för att få se och lära, det som visades var av mycket hög kvalitet och det gav vår förening och de som jobbade med materialet väl-förtjänta positiva omdömen!

10807

udstjänsten leddes av

d
ng
n
m

en
och
ill!

”TACK-FEST” i skolans matsal 110921

Västgöten Andreas Ljung från Skövde roade alla i salen med sin härliga västgötska dialekt, sina komiska historier, fina visor till gitarr och uppskattade återblickar på sin välkände och omtyckte far. Efter framträdandet tackade Cecilia Andreas på sitt något speciella, spontana sätt!

Göran Gundenäs uttryckte ett varmt tack till alla medlemmar som vid olika tillfällen ställt upp med en hjälpande hand! Kassören i föreningen, Bertil Andersson, meddelade de församlade en imponerande vinst av sommaraktiviteterna, detta med kvällens jättegoda smörgåstårter och alla kakor till kaffet inräknade! Tack från alla inbjudna framfördes av Bengt Rydstrand.

När Bernt Larsson från Älvängen kom till höstfesten fick vi alla som var där lära mycket om hur rep blir till och i vilka användningsområden rep är aktuella. Han var med om att leverera rep bl.a. till ostindienfararen Götheborg, det stolta skepp som är så omtalat. I Älvängen finns ett unikt museum där man kan se tillverkning av rep i alla dess former. Bernts bord var välfyllt med detaljer från rep-museet, vissa var till salu som minnessaker och bruksföremål. Berättelsen vi fick höra var fylld med intressanta nyheter för många av oss.

En "affär" görs upp mellan Birgitta Karlsson och Birgit von Knorring

En julmarknad, en sån som varje år går av stapeln på Ingaryd, innehåller så mycket, så mycket; struvor, Tomtemor, varm korv, lotterier, tipspromenad, glögg och pepparkakor, hembakat fika i trängseln inne på gården, godispåsar, lussekatter, keramiktomtar och Trollmor som glädde alla barn, ja, nästan allt som hör en marknad till, men mest av allt, ett härligt möte mellan Tenhultsbor och oss som är med och arrangerar: Hembygdsföreningen, Scoutkåren, Naturskyddsföreningen, Svenska Kyrkan , Röda Korset och Ingaryds Vänner.

14

Tomtemor fanns på plats i Ingaryd med säcken full av godispåsar till alla barn. Kommersen var stundtals livlig på gårdsplanen.

Som vanligt fanns även ett konstnärligt utformat galleri Julkransar till salu, alla tillverkade 2011117 under en samling i Kyrkans Hus.

GRÖTFEST i skolans matsal 120125 genomfördes i sedvanlig ordning med Cecilia Davidssons hjälp från skolans

matsal och med engagerade medlemmar i beredskap! Lotter såldes, många lyckliga vinnare bar hem blommor, frukt och choklad. Som föredragshållare hade Sergei Mushin kallats, han gav en väl illustrerad bild av sitt liv, från flyktinglägret i Österrike till jobbet som chef för länsmuséet i Jönköping.

TEATERGRUPPEN har under verksamhetsåret visat sin teatrala begåvning vid flertalet tillställningar runt om i vår närhet. Återkommande bokningar från PRO, SPF m.m. visar på uppskattning och intresse! Hela 14 framträdanden har genomförts av teater- och sånggruppen!

HEMBYGDSKÖREN

Med liv och lust och stor glädje sjunger kören vid olika tillfällen, Café 7:an har fått gehör på platser runt Tenhult och vid Ingaryd var kören självklart aktiv, med julklockor och allt! Lars ´ dragspel är ett måste!

Hembygdskören under välrepeterat framförande i Kyrkans Hus.

GÅVOR under året:

- * Grus har skänkts av Slöjdgädje.
- * En karta över Tenhults samhälle 1926 har skänkts av Marianne Ek, tusch på väv i A1-storlek, med många intressanta detaljer för oss som vurmar för "återblickar". (se mittuppslaget)
- * En "putsduk" i emballage från Anita Holmqvist, Huskvarna
- * Gamla "Prospekt" från Tenhults Lantmänna- resp. Lanthushållsskola, året 1923, från Pia Kjellerstedt

En skrynklig och sliten papperspåse med en putsduk förbryllar en aning, då ingen hittills har kunnat förklara var tillverkaren, *”Tekniska Fabriken Star, Tenhult”* fanns i socknen. Kindbergs Tryckeri AB har svarat för texten på påsen, putsduken luktar fortfarande putsmedel och känns något fet. Vet någon något mer om denna produkt och tillverkaren?

Så här ser den ut, den mystiska, och hittills, inte ännu igenkända påsen med putsduken från *Tekniska Fabriken Star, Tenhult*. Priset var 1:50 kr. för *”mirakelduken”*.

Jönköpings Läns Lanthushållsskola.

Skolans ändamål är att hos landsbygdens unga kvinnor väcka intresse, ähtning och kärlek för arbetet, samt att meddela sådana kunskaper, som för detta arbete kunna bliva fruktbringande. Detta vill skolan söka åstadkomma genom att uppfostra de unga kvinnorna till duglighet i husliga värv och bereda dem möjlighet att genom en ekonomisk och välordnad hushållning kunna, även med små medel, vinna glädje och trevnad i sina hem. *Isynnerhet vill skolan söka utbilda goda husmödrar för våra lantmannahem.*

Även om vi med hänsyn till detta sätta den praktiska utbildningen i främsta rummet, bortse vi dock ingalunda från kravet på en god allmänbildning, och därför

1923 uttrycktes dessa ambitioner när man informerade om hur Lanthushållsskolan ville bedriva sin utbildning och vilka mål man satte upp! I gåvan från en givmild medlem fanns dessa vackra rader!

Jönköpings Läns Lantmannaskola

Skolans ändamål är att meddela teoretisk undervisning åt sådana unga män, som vilja utbilda sig till jordbruksbefäl eller brukare av lantegendomar.

Lärokursen börjar omkring den 1 nov. och fortgår till slutet av april.

Inträdesfordringar:

att hava fyllt 18 år;

att äga god frejd;

att hava minst ett år allvarligt deltagit i de vid ett lantbruk förekommande göromålen;

att kunna ej blott läsa ledigt innantill utan även förstå och kunna redogöra för innehållet av det lästa, ävensom skriva en tydlig och redig handstil; samt

att äga god övning i de fyra räknesätten med hela tal.

Ansökan om inträde vid skolan skall vara av sökanden egenhändigt skriven och ställas till skolans styrelse. Formulär för ansökan åtföljer detta prospekt.

12

Även dåtidens unga män hade på Lantmannaskolan chans till utbildning, förutsatt att man var kvalificerad! ”att äga god frejd”

TACK för alla intressanta och värdefulla gåvor!

FÖRENINGENS HEMSIDA, som kan hittas under adressen www.tenhult.nu/hembygd, administreras av Tage Sundqvist, telefon 036-91994. Här finns mycket intressanta sidor om Hembygdsgården och alla aktiviteter där samt info om övriga händelser i samhället! Titta in på sidan!

Från soldattorp till toppen på kyrktornet!

Det lilla soldattorpet, beläget strax norr om Tenhultsskolan, hade ingen färg på väggarna och såg allmänt slitet ut i sin gråa och lite trista uppenbarelse. Pengar till färg fanns inte, det var ett fattigt liv i den lilla stugan.

Det gamla soldat-torpet lever än idag vidare som timmer i fastigheten Myrstadavägen 28.

Torpet, under Mjälaryd Nr. 90 vid Livkompaniet, Kunglig Jönköpings Regemente, inrymde en familj med den indelte soldaten Johan Wilhelm Ström med maka Anna Kristina Svendsdotter och deras barn Sven, Gustaf, Erik, Axel, Enock och Ture, den senare fosterson. Tvillingarna Henning och Judith Maria dog båda efter ett par månader i livet. De fem sönerna gick olika öden till mötes, Axel, som blev plåtslagare, har i sina egna anteckningar i dagboksform, låtit oss få en talande bild av livet i torpet och under hans yrkesutövning.

I torpet fanns ett litet kök utan vare sig skåp eller skafferi. En häll för elden i ett hörn och en bakugn. Mat lagades i en fotgryta, det fanns en stekpanna och en enkel kaffekokare. På en vägg i rummet

fanns en kungatavla och ett amerikaur. På sommaren sov sönerna uppe på vinden dit en enkel trappa ledde.

”Det kunde hända att korna var i sin båda två, utan mjölk var det svårt. Ibland hände det att vi varken hade mjölk eller bröd i huset. Då blev det att koka potater och doppa dem i salt och äta, vi drack vatten till. Vi pojkar klagade aldrig, vi visste att det snart nog skulle lyckas. Mor att skaffa mjölk så vi fick bröd igen.”

Brodern Gustaf berättar: *”När Far fick permission gick han den långa vägen från Skillingaryd, tågbiljett var för dyrt. För oss var det högtid när Far kom hem, och för oss som ej fick leva i överflöd, var det storslaget att få några ankarstocksbitar, som kära Far hade med sig. Visserligen var de sura, men som vi ej var bortskämda med mat smakade de utmärkt. Det blev ju ett tillskott att få lite extra.”*

Åter till Axel, plåtslagaren, som senare i livet fick arbete i Lundbergs verkstad. Här fortsätter han sin ”dagbok”:

”1904 började jag hos Kalle Sme. Den 7 september var det. Det första arbetet jag fick var att täcka ett lusthus ute på en kulle vid Tenhults Herrgård med gammal plåt. Det var roligt att hantlanga åt gamle smen, Kalles far, när han smidde, i synnerhet när han stålade om yxor o.d. När det var en grov bit som skulle smidas ut blev det ibland ett uppehåll i hamringen. Vi ”hamrade upp” som han kallade det. Då fick jag slå lätta slag på bara städet medan han lät sin hammare falla mot städet och studsa samtidigt som han vände och synade biten vi smidde på. Det lät lustigt med denna ”upphamring”, sånt gör nog inte smederna nu. Det gick att smälla bra med hett järn. Vi lade en ring med glödska på städet och en stor spottflabba mitt i. Så när man höll ett vällhett järn rakt över och slog till med släggan blev det en

våldsamt smäll. Flera gånger passade vi på när vi såg någon komma för att gå in i smedjan att smälla just då de steg in. Då fick vi roligt!

Den 19 februari 1908 började jag hos J. Lundberg i Huskvarna.

Det första jag fick göra var att beslå dörrar i den nybyggda snickerifabriken i Vapenfabriken. På hösten 1909 reste Lundberg och jag till Habo för att reparera och måla taken på kyrkan och klockstapel. Så hade vi en ny kyrktupp som skulle på plats på klockstapel. Den gamla var försvunnen. För att komma upp till spetsen måste vi ha en ställning i luckorna vid klockorna och resa en stege. Den långa stegen räckte inte längre än till mitten av tornet så vi måste spika på ribbor att klättra på för att komma upp. Det var mycket spetsigt tornet! Vi saknade virke så vi fick bryta loss slankor från staketet kring kyrkogården och använda till steg.

Nu först skulle tuppen upp. Jag fäste den på en ribba för att räcka upp och så klättrade jag upp på spiran. På spiran var en järnplatta 4 tum i diameter som gick att stå på, ett stycke upp, en meter ungefär, var en kopparkula, cirka 8 – 10 tum i diameter. När jag stod på plattan fick jag hålla ett stycke ovanför kulan med ena handen och försöka få upp tuppen med den andra. Lundberg stod nedanför och flydde mig tuppen.

Precis när jag fått den skrek Lundberg: "Akta dig, spiran går!" Jag steg ner och såg att spiran krökt sig i kopparkulan rätt mycket. Jag kände själv inget när jag tittade uppåt hela tiden. Jag rättade till spiran och gick så ner. Lundberg blev så rädd och skakis att han fick gå ner och lägga sig i gräset åtminstone en halv timme innan han kunde göra något. Jag skrattade med då blev han arg.

För att kunna måla det spetsiga tornet hade vi tagit med en livräddningsapparat, ny och ännu ej provad. Linorna var klenare än flaggsnören, det var en rund kavel som skulle vara fram och en rem fäst i båda ändarna att sitta på. Med ett litet block uppe i spiran kunde man fira sig själv. Man fick vara försiktig med fästet för linan så den inte gick upp, för då kunde det gå ner, som det gick för mig. Jag hade inte fäst linan ordentligt vid ändan av kavlen utan den lossnade och så bar det iväg. Som väl var var jag nära den sidan som jag hade spikat slanorna så jag fick tag i en sådan, annars hade detta inte blivit skrivet.

I februari 1910 blåste kyrktuppen ner. Vi förstod att spiran gått av i kopparkulan. Vi reste dit igen, gjorde ställning och spikade slanor på tornspetsen. Jag fick binda fast mig själv innan jag kunde börja mejsla loss spiran. Den var ett par hundra år gammal, det var inte så underligt att den var avrostad i kulan. En smed i närheten svetsade ihop spiran och snart var tuppen på plats igen.

När det var färdigt blev vi bjudna till Prosten Strand på kaffe på hans kontor. Han var gammal och trevlig, Strand. Han såg ut genom fönstret och sa: "nu har du kommit på plats igen. Du ville inte vara där, men nu kanske det passar bättre så nu får vi hoppas du stannar kvar".

(Materialet är nedtecknat av Gustavs brorson, Bertil Ström, Sekebo, som välvilligt ställt det till mitt (Ingemar Ström) förfogande)

BILDER UR VERKSAMHETEN

Utän engagerade medlemmar, och utan intresserade besökare till våra evenemang skulle verksamheten inte fungera. Många, många frivilliga timmar ligger bakom föreningens framgångar.

Ordning och reda i lotterier, lagom stor portion gröt, kanel och socker, stolar och bord på rätt plats, allt ska fungera när besökarna kommer!

***Välkomna till vår fina
Hembygdsgård! Här finner
du lugn och ro i naturens
hägn, härligt gott fika,
hembakat, och givande och
intressant gemenskap med
hembygdsvänner och andra!***

Rogberga Hembygdsförening

Tel.: Göran Gundenäs 036/91845

www.tenhult.nu/hembygd

Lars-Gunnar Johansson 036/91497